

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет гідрометеорології і екології

Кафедра метеорології та кліматології

Силабус курсу

**МІЖНАРОДНІ УГОДИ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ  
ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ЗМІН КЛІМАТУ**

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг</b>                          | 3 кредити (90 годин)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Семестр, рік навчання</b>          | 3-й семестр, другий рік навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Дні, час, місце</b>                | Згідно розкладу занять на семестр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Викладач (-і)</b>                  | Прокоф'єв Олег Милославович, канд. геогр. наук,<br>доцент, завідувач кафедри<br>Недострелова Лариса Василівна, канд. геогр. наук,<br>доцент                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Контактний телефон</b>             | +380952265382                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>E-mail</b>                         | <a href="mailto:mik@onu.edu.ua">mik@onu.edu.ua</a><br><a href="mailto:oleh.prokofiev@onu.edu.ua">oleh.prokofiev@onu.edu.ua</a><br><a href="mailto:larysa.nedostrelova@onu.edu.ua">larysa.nedostrelova@onu.edu.ua</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Робоче місце</b>                   | Кафедра метеорології та кліматології, вул. Львівська,<br>буд. 15, ауд. 303, 304                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Консультації</b>                   | Онлайн-консультації: у Viber, Telegram, на платформі Zoom                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Пререквізити курсу</b>             | Фізична географія та/або Фізика атмосфери;<br>Метеорологія та/або Основи правознавства;<br>Кліматологія та/або Міжнародне право.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Посилання на профіль викладача</b> | Прокоф'єв Олег Милославович<br><a href="https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily-fges/kafedra-meteorolohii-ta-klimatolohii/spivrobitnyky/6185-prokof-ev-oleg-miloslavovich">https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily-fges/kafedra-meteorolohii-ta-klimatolohii/spivrobitnyky/6185-prokof-ev-oleg-miloslavovich</a><br><br>Недострелова Лариса Василівна<br><a href="https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily-fges/kafedra-meteorolohii-ta-klimatolohii/spivrobitnyky/6183-nedostrelova-larisa-vasilivna">https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily-fges/kafedra-meteorolohii-ta-klimatolohii/spivrobitnyky/6183-nedostrelova-larisa-vasilivna</a> |

## КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом, на території кафедри метеорології та кліматології. У позааудиторний час: усі поточні питання обговорюються в робочих чатах у Viber, Telegram, електронною поштою або наживо, під час консультацій.

## АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета дисципліни – підготовка фахівців, які володіють теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для орієнтування в юридичних, комунікаційних і етичних викликах, сприяючи ефективному глобальному управлінню кліматом.

Після вивчення дисципліни студент має засвоїти базові знання, він повинен

знати:

- основні правові рамки та угоди, що регулюють зміни клімату на міжнародному рівні;
- основні правові рамки та принципи, що регулюють зміни клімату на національному і місцевому рівнях;
- основні судові практики і процеси, що спрямовані на боротьбу з порушенням кліматичних норм;
- основні виклики і можливості кліматичного регулювання в майбутньому;

вміти:

- аналізувати основні правові рамки та принципи, що регулюють зміни клімату на міжнародному рівні;
- порівнювати і аналізувати основні правові рамки та принципи, що регулюють зміни клімату на національному і місцевому рівнях;
- оцінити ефективність основних судових практик і процесів, що спрямовані на боротьбу з порушенням кліматичних норм;
- аналізувати основні виклики і можливості кліматичного регулювання в майбутньому.

## ОПИС КУРСУ

### *Форми і методи навчання*

Курс буде викладений у формі лекційних (16/8 год.) та практичних (14/6 год.) занять, організації самостійної роботи студентів (60/76 год.) відповідно для очної /заочної форм навчання.

Унікальністю методики навчання даної дисципліни є суміщення всіх сучасних інтерактивних та інноваційних (у т.ч. інформаційно-комунікативних, проєктних) технологій, підходів до навчання в закладах вищої освіти.

Заняття з дисципліни проводяться у формі: лекцій із використанням наочних матеріалів, посібників, мультимедійних технологій; практичних занять; самостійної роботи з основною та додатковою літературою, періодичними виданнями, джерелами в інтернеті.

Серед методів навчання використовуються: словесні (пояснення, розповідь, інструктажі, аналіз відео- і фотоматеріалів, обмін думками, захист доповідей тощо); наочні (демонстрування, мультимедійні презентації); практичні (ділові, рольові ігри).

## **ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

***Змістовий модуль I. Основні правові рамки і угоди, що регулюють зміни клімату на міжнародному і національному рівні.***

Тема 1. Вступ. Основні правові рамки та угоди, що регулюють зміни клімату на міжнародному рівні.

Тема 2. Основні правові рамки та угоди, що регулюють зміни клімату на національному і місцевому рівнях.

Тема 3. Міжнародні і національні угоди щодо забезпечення низьковуглецевого розвитку різних секторів економіки країн.

***Змістовий модуль II. Оцінка ефективності міжнародних і національних угод щодо змін клімату. Судова практика, що спрямована на боротьбу з порушенням кліматичних норм.***

Тема 4. Оцінка ефективності основних міжнародних угод, таких як Паризька угода та Кіотський протокол, у вирішенні проблеми зміни клімату.

Тема 5. Ефективність судових процесів у боротьбі зі зміною клімату.

Тема 6. Майбутнє кліматичного регулювання: виклики та можливості.

## **ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

### ***Основна література***

1. Кіотський протокол

[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%96%D0%BE%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9\\_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%96%D0%BE%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB)

2. Паризька угода

[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B7%D1%8C%D0%BA%D0%B0\\_%D0%BA%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0\\_%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B0\\_\(2015\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B7%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BA%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B0_(2015))

3. Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3991-IX#Text>

4. Global Climate Litigation Report 2020 STATUS REVIEW (<https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/34818/GCLR.pdf>).

5. Найгучніші судові справи зі зміни клімату (<https://ecoaction.org.ua/klimatychni-sudovi-spravy.html>).
6. Urgenda Foundation v. State of the Netherlands (<http://climatecasechart.com/non-us-case/urgenda-foundation-v-kingdom-of-the-netherlands/>).
7. A New Classic in Climate Change Litigation: The Dutch Supreme Court Decision in the Urgenda Case (<https://www.ejiltalk.org/a-new-classic-in-climate-change-litigation-the-dutch-supreme-court-decision-in-the-urgenda-case/>).
8. Legal Reports (Publications of the Law Library of Congress) (<https://www.loc.gov/collections/publications-of-the-law-library-of-congress/about-this-collection/>).
9. Federal Climate Change Act (<https://www.bmuv.de/en/law/federal-climate-change-act/>).
10. Constitutional complaints against the Federal Climate Change Act partially successful (<https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/EN/2021/bvg21-031.html>).

#### *Додаткова література*

1. Decision № 82680665, 24.06.2019, Circuit Administrative Court of Kyiv City (<https://youcontrol.com.ua/en/catalog/court-document/82680665/>).
2. Майже 300 тисяч гривень сплатить підприємство "Тайкун" за забруднення повітря на Київщині ([https://mykyivregion.com.ua/news/maize-300-tisyac-griven-splatit-pidprijemstvo-taikun-za-zabrudnennya-povitrya-na-kiyivshhini?utm\\_source=](https://mykyivregion.com.ua/news/maize-300-tisyac-griven-splatit-pidprijemstvo-taikun-za-zabrudnennya-povitrya-na-kiyivshhini?utm_source=)
3. German ministers propose more ambitious climate goals (<https://www.dw.com/en/germany-ministers-propose-more-ambitious-climate-goals/a-57435554>).
4. Актуальна судова практика у сфері захисту довкілля: суддя ВС розповіла про нові правові стандарти ([https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1678488/?utm\\_source=chatgpt.com](https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1678488/?utm_source=chatgpt.com)).
5. Постанова від 13.03.2024 по справі № 372/2439/16-ц Київський апеляційний суд ([https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/119902072?utm\\_source=chatgpt.com](https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/119902072?utm_source=chatgpt.com)).
6. Постанова від 17.01.2024 по справі № 240/9382/19 Касаційний адміністративний суд ([https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/116365776?utm\\_source=chatgpt.com](https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/116365776?utm_source=chatgpt.com)).
7. Реєстр судових рішень з питань, що стосуються довкілля ([https://epl.org.ua/law-tax/reyestr-sudovyh-rishen/?utm\\_source=chatgpt.com](https://epl.org.ua/law-tax/reyestr-sudovyh-rishen/?utm_source=chatgpt.com)).

8. Європейський зелений курс і кліматична політика України ([https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-07/dopov-greendeal-1-red-pogod-do-verstki\\_12\\_07\\_2022\\_gotove.pdf?utm\\_source=chatgpt.com](https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-07/dopov-greendeal-1-red-pogod-do-verstki_12_07_2022_gotove.pdf?utm_source=chatgpt.com)).

## ОЦІНЮВАННЯ

Форма контролю – залік (розрахунок проводиться за результатами поточного та періодичного контролю).

Поточний контроль: усне опитування, контрольні письмові роботи, оцінювання розв'язання розрахункових задач, оцінювання доповідей, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних завдань. Поточний контроль здійснюється за результатами оцінювання виконання самостійної роботи студентів. Періодичний контроль здійснюється у вигляді тестування через Google форми або Moodle з автоматичним підрахунком балів.

### *Розподіл балів*

| Змістовий модуль 1 |     |     | Змістовий модуль 2 |     |     | Інтегральна оцінка за семестр |
|--------------------|-----|-----|--------------------|-----|-----|-------------------------------|
| T1                 | T2  | T3  | T4                 | T5  | T6  |                               |
| 100                | 100 | 100 | 100                | 100 | 100 | 100                           |

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль.

Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікову модульну контрольну роботу і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

## ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

**Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Відвідування занять є обов'язковим, пропуски при наявності лікарняного відпрацьовуються за домовленістю з викладачем до дати заліку. Перескладання заліку встановлюється деканатом.

Запізнення на заняття через поважні причини, які не мають систематичного характеру, передбачені.

**Політика щодо академічної доброчесності:** регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та

науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua)).

**Політика щодо відвідування:** Відвідування практичних занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись відеоконференції он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (poloz-org-osvit-process\_2022.pdf (onu.edu.ua)). За об'єктивних причин в окремих випадках за погодженням з деканатом навчання може відбуватися з використанням технологій дистанційного навчання.

**Мобільні пристрої:** допускається використання мобільних додатків, INTERNET-мережі, електронних девайсів під час самостійної роботи, у завданнях, які це передбачають.

**Поведінка в аудиторії:** заохочується активна участь під час інтерактивних лекцій, під час практичних занять, у т.ч. з елементами тренінгів, передбачається відключення мобільних пристроїв, не вітаються запізнення та розмови телефоном тощо.